

KARTA AKTUALIZACJI nr CB/25/2019
Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej -
Bilansowanie systemu
i zarządzanie ograniczeniami systemowymi

Data przygotowania: 29 października 2019 r.

Przedmiot zmian:

Zmiany zawarte w Karcie aktualizacji nr CB/25/2019 Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi (dalej również „Karta aktualizacji” oraz „IRiESP - Bilansowanie”) obejmują:

1. Wprowadzenie możliwości rozszerzenia obszaru Rynku Bilansującego o miejsca w sieci na średnim lub niskim napięciu, w których energia elektryczna jest pobierana przez OSP albo OSD na ich potrzeby własne w stacjach elektroenergetycznych NN/WN i NN/SN, w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą odpowiednio w zakresie przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej.

Miejsca w sieci, o których mowa powyżej, będą reprezentowane na Rynku Bilansującym poprzez fizyczne Miejsca Dostarczania Energii Rynku Bilansującego (rMB), przypisane do właściwych Jednostek Grafikowych (JG) w celu uwzględnienia przedmiotowej energii potrzeb własnych stacji elektroenergetycznych na tych JG.

Rozszerzenie obszaru Rynku Bilansującego będzie mogło być dokonane pod warunkiem zapewnienia pomiaru ilości energii elektrycznej w miejscach, o które zostanie rozszerzony obszar Rynku Bilansującego, oraz wprowadzenia stosownych zmian w umowie o świadczenie usług przesyłania (dalej „Umowa przesyłania”), zawartej pomiędzy OSP i OSD albo OSP i Wytwórcą.

W projekcie Karty aktualizacji nr CK/8/2019 Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej - Warunki korzystania, prowadzenia ruchu, eksploatacji i planowania rozwoju sieci, której proces konsultacji z użytkownikami systemu jest prowadzony równoległe do procesu konsultacji niniejszej Karty aktualizacji, wprowadzono stosowne zapisy w przedmiotowym zakresie, w tym wymagania jakie powinny spełniać układy i systemy pomiarowo - rozliczeniowe, aby możliwe było wprowadzenie rozszerzenia obszaru Rynku Bilansującego, zgodnie z postanowieniami niniejszej Karty aktualizacji.

W odniesieniu do ww. wymagań, w przypadkach uzasadnionych względami technicznymi i ekonomicznymi, dopuszcza się możliwość zastosowania wymagań określanych indywidualnie. Powyższe wynika z uwarunkowań i rozwiązań technicznych stosowanych

Karta aktualizacji nr CB/25/2019		
IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 29 października 2019 r.	PROJEKT	Strona 1 z 8
		DYREKTOR Departamentu Przesyłu

DYREKTOR
Departamentu Przesyłu

Bronisław Naciński

na poszczególnych stacjach elektroenergetycznych, przez co w niektórych przypadkach zasadne może być ustalenie innych, niż standardowe, wymagań jakie powinny spełniać układy i systemy pomiarowo - rozliczeniowe wykorzystywane do rozliczeń na Rynku Bilansującym energii elektrycznej pobranej na potrzeby własne OSP lub OSD w stacjach elektroenergetycznych NN/WN i NN/SN.

2. Wprowadzenie dla OSP i OSD, jako Uczestników Rynku Bilansującego typu Przedsiębiorstwo Bilansujące, odpowiednio URBBIL i URBO_{SD}, możliwości dokonywania Zgłoszeń Umów Sprzedaży Energii na Jednostkę Grafikową Bilansującą (JG_{BI}) zawierających transakcje handlowe sprzedaży energii elektrycznej, pod warunkiem, że partnerem handlowym tych transakcji jest Uczestnik Rynku Bilansującego typu Giełda Energii (URB_{GE}), w zakresie nadwyżki energii elektrycznej zakupionej uprzednio:
- w celu pokrywania strat powstałych w sieci przesyłowej podczas przesyłania energii elektrycznej tą siecią lub w celu pokrywania strat powstałych w sieci dystrybucyjnej podczas dystrybucji energii elektrycznej tą siecią,
 - na potrzeby zasilania potrzeb własnych OSP lub OSD w stacjach elektroenergetycznych NN/WN i NN/SN,

w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą odpowiednio w zakresie przesyłania energii elektrycznej lub w zakresie dystrybucji energii elektrycznej.

Powyższa nadwyżka może powstać na skutek różnicy pomiędzy wielkościami godzinowymi ww. energii elektrycznej zakontraktowanymi na podstawie prognoz długoterminowych, np. prognozy 2-letniej, rocznej, kwartalnej, a wielkościami wyznaczonymi w ramach aktualizacji ww. prognoz w horyzoncie krótkoterminowym, np. tygodniowym lub dobowym.

3. Zmiany porządkowe, poprzez wprowadzenie odwołań do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (Dz. Urz. UE L 158 z 14.06.2019, str. 54; dalej „rozporządzenie 943”) oraz zaktualizowanie oznaczenia dziennika urzędowego w odwołaniu do Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (*zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola*), w którym ten akt prawny został ogłoszony.

Szczegółowy wykaz zmian zawiera „*Specyfikacja zmian wprowadzanych Kartą aktualizacji nr CB/25/2019 do Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi*”, przedstawiona w dalszej części Karty aktualizacji.

Karta aktualizacji nr CB/25/2019		
IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 29 października 2019 r.	PROJEKT	Strona 2 z 8

Przyczyna zmian:

- Ad 1. Wprowadzenie możliwości rozszerzenia obszaru Rynku Bilansującego o Miejsca Dostarczania Energii Elektrycznej Rynku Bilansującego (MB), w których reprezentowana jest energia elektryczna pobrana na średnim lub niskim napięciu na potrzeby własne OSP lub OSD w stacjach elektroenergetycznych NN/WN i NN/SN, wraz z przypisaniem tych MB do właściwych Jednostek Grafikowych, pozwoli OSP i OSD dokonywać zakupu ww. energii elektrycznej łącznie z energią na pokrycie różnicy bilansowej. W związku z tym wprowadzone zmiany uprościć proces zakupu i rozliczania energii elektrycznej na potrzeby własne stacji elektroenergetycznych oraz umożliwią zastosowanie przez operatorów systemu bardziej efektywnych kosztowo mechanizmów kontraktacji energii elektrycznej na potrzeby własne stacji elektroenergetycznych.
- Ad 2. Wprowadzenie możliwości odsprzedaży przez OSP lub OSD nadwyżki energii elektrycznej kupionej w celu pokrywania strat powstałych w sieci oraz zasilania potrzeb własnych stacji elektroenergetycznych, pozwoli OSP i OSD na realizację w sposób bardziej optymalny, nałożonego na operatorów systemu elektroenergetycznego, określonego odpowiednio w art. 9c. ust. 2 pkt 11) i ust. 3 pkt 8) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 755, z późn. zm.), obowiązku zakupu energii elektrycznej na potrzeby prowadzenia odpowiednio działalności przesyłowej lub dystrybucyjnej, z zastosowaniem przejrzystych i niedyskryminacyjnych procedur rynkowych.

Wprowadzenie możliwości odsprzedaży nadwyżek energii elektrycznej, pozwoli również na optymalizację kosztów zakupu energii elektrycznej na potrzeby prowadzenia odpowiednio działalności przesyłowej lub dystrybucyjnej, w sposób zdywersyfikowany, tj. rozłożony w czasie i na różnych segmentach rynku. Umożliwienie odsprzedaży nadwyżek, zasadne jest również z uwagi na fakt, iż dokładność prognozowania przez operatorów systemów elektroenergetycznych ilości (godzinowych grafików) energii elektrycznej niezbędnej do pokrycia potrzeb prowadzenia odpowiednio działalności przesyłowej lub dystrybucyjnej jest zdecydowanie większa, w okresach bliższych czasu realizacji.

Odsprzedaż energii przez OSP lub OSD ograniczona będzie wyłącznie do nadwyżek energii elektrycznej, stanowiących różnicę pomiędzy ilością energii zakupionej na podstawie prognoz długoterminowych na potrzeby prowadzenia odpowiednio działalności przesyłowej lub dystrybucyjnej, a wielkościami wynikającymi z aktualizacji ww. prognoz w okresach bliższych czasu realizacji, które będą w większym stopniu uwzględniały spodziewane warunki pracy systemu elektroenergetycznego.

Wdrożenie powyżej opisanej możliwości odsprzedaży energii elektrycznej przez operatorów systemu, umożliwi ograniczenie ilości energii elektrycznej dostarczanej przez OSP lub OSD na Rynek Bilansujący, zakupionej uprzednio na potrzeby prowadzenia

Karta aktualizacji nr CB/25/2019		
IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 29 października 2019 r.	PROJEKT	Strona 3 z 8

odpowiednio działalności przesyłowej lub dystrybucyjnej oraz niezużytej w związku ze zmianą sytuacji w KSE.

Ad 3. W zakresie zmian porządkowych, wprowadzenie odwołań do rozporządzenia 943 wynika z faktu, iż stało się ono prawem powszechnie obowiązującym, które weszło w życie z dniem 4 lipca 2019 r. i zgodnie z postanowieniami art. 70 i 71 tego rozporządzenia, z dniem 1 stycznia 2020 r. uchyla rozporządzenie (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 (Dz. Urz. UE L 211 z 14.08.2009, str. 15). Aktualizacja numeru i pozycji Dziennika Ustaw, w którym opublikowana jest Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (*zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola*) wynika z przyjęcia tekstu jednolitego tego aktu prawnego oraz jego nowelizacji.

Planowany termin wdrożenia zmian: 27 grudnia 2019 r.

Zakres zmian:

Lp.	Rozdział IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi	Zestawienie zmian
1.	2.1.1. Podmioty Rynku Bilansującego	Zmianie ulegają pkt: 2.1.1.4.(5) i 2.1.1.4.(6).
2.	2.1.2. Obszar Rynku Bilansującego	Zmianie ulegają pkt: 2.1.2.3. i 2.1.2.4.
3.	2.1.3. Obiekty Rynku Bilansującego	Zmianie ulegają pkt: 2.1.3.18.(10.2.) i 2.1.3.18.(10.3.).
4.	2.1.8. Umowy Sprzedaży Energii realizowane przez poszczególne rodzaje Jednostek Grafikowych	Zmianie ulega pkt 2.1.8.5.(1).
5.	2.1.11. Regulacyjne usługi systemowe w zakresie rezerwy interwencyjnej	Zmianie ulega pkt 2.1.11.3.(2.1).
6.	3.1.3. Zgłaszanie Umów Sprzedaży Energii w ramach RBN i RBB	Zmianie ulega ostatni wiersz Tabeli 3.2.
7.	4.5.1. Zasady zarządzania połączeniami systemów elektroenergetycznych	Zmianie ulegają pkt: 4.5.1.1. i 4.5.1.7.

Karta aktualizacji nr CB/25/2019		
IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 29 października 2019 r.	PROJEKT	Strona 4 z 8

Specyfikacja zmian wprowadzanych Kartą aktualizacji nr CB/25/2019 do Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi

Zmianie ulegają następujące punkty Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi:

2.1.1. Podmioty Rynku Bilansującego

Pkt 2.1.1.4.(5) i 2.1.1.4.(6) otrzymują brzmienie:

- (5) Operatorzy Systemów Dystrybucyjnych Elektroenergetycznych, których sieć dystrybucyjna posiada bezpośrednie połączenie z siecią przesyłową (URB_{OSD}) – Przedsiębiorstwa Bilansujące, które dokonują zakupu energii elektrycznej w celu pokrywania strat powstałych w sieciach dystrybucyjnych podczas dystrybucji energii elektrycznej tą siecią oraz zakupu energii elektrycznej w celu pokrywania potrzeb własnych OSD w stacjach elektroenergetycznych NN/WN i NN/SN.
- (6) Operator Systemu Przesyłowego Elektroenergetycznego (URB_{BIL}) – Przedsiębiorstwo Bilansujące, które dokonuje zakupu energii elektrycznej w celu pokrywania strat powstałych w sieci przesyłowej podczas przesyłania energii elektrycznej tą siecią oraz zakupu energii elektrycznej w celu pokrywania potrzeb własnych OSP w stacjach elektroenergetycznych NN/WN i NN/SN.

2.1.2. Obszar Rynku Bilansującego

Pkt 2.1.2.3. i 2.1.2.4. otrzymują brzmienie:

2.1.2.3. Obszar Rynku Bilansującego może być rozszerzany o:

- (1) Nowe fragmenty sieci dystrybucyjnej o napięciu 110 kV wchodzące w skład sieci zamkniętej. Rozszerzenie obszaru Rynku Bilansującego następuje poprzez wprowadzanie zmian do Umów przesyłania zawartych pomiędzy OSP i odpowiednimi OSD oraz podmiotami, których urządzenia lub instalacje są przyłączone do fragmentu sieci dystrybucyjnej, o który ma być rozszerzony obszar Rynku Bilansującego. Odpowiednie zmiany są również wymagane w Umowach przesyłania z OSD lub Uczestnikami Rynku Bilansującego, dla których rozszerzenie obszaru Rynku Bilansującego zmienia warunki uczestniczenia w tym rynku.

Karta aktualizacji nr CB/25/2019		
IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 29 października 2019 r.	PROJEKT	Strona 5 z 8

(2) Miejsca w sieci SN i nN, w których energia elektryczna jest pobierana przez OSP albo OSD na ich potrzeby własne w stacjach elektroenergetycznych NN/WN i NN/SN, tj.:

(2.1) W przypadku stacji sieciowych są to miejsca, w których jest realizowany pobór energii elektrycznej przez OSP od OSD albo przez OSD od OSP, w celu zasilania ich potrzeb własnych, związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą odpowiednio w zakresie przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej;

(2.2) W przypadku stacji przyelektrownianych są to miejsca, w których jest realizowany pobór energii elektrycznej przez OSP od Wytwórcy, w celu zasilania potrzeb własnych OSP, związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą w zakresie przesyłania energii elektrycznej.

Miejsca w sieci SN i nN, o których mowa powyżej, są reprezentowane na Rynku Bilansującym poprzez fizyczne Miejsca Dostarczania Energii Rynku Bilansującego (FMB).

Rozszerzenie obszaru Rynku Bilansującego następuje poprzez wprowadzenie zmian do Umów przesyłania zawartych pomiędzy OSP i danym OSD albo OSP i danym Wytwórcą.

2.1.2.4. Rozszerzenie obszaru Rynku Bilansującego może nastąpić tylko wtedy jeżeli we fragmentach sieci dystrybucyjnej, o których mowa w pkt 2.1.2.3.(1) lub w miejscach w sieci SN i nN, o których mowa w pkt 2.1.2.3.(2), zostaną spełnione wszystkie warunki techniczne wymagane dla podstawowego obszaru Rynku Bilansującego.

W uzasadnionych przypadkach, w zakresie miejsc, o których mowa w pkt 2.1.2.3.(2), OSP może dopuścić inne wymagania, określone indywidualnie dla danego przypadku, w tym w zakresie wymagań dla układów i systemów pomiarowo - rozliczeniowych, uzgodnione i odzwierciedlone w Umowie przesyłania zawartej pomiędzy OSP i danym OSD albo OSP i danym Wytwórcą.

2.1.3. Obiekty Rynku Bilansującego

Pkt 2.1.3.18.(10.2.) otrzymuje brzmienie:

(10.2.) Operator Systemu Przesyłowego, jako Uczestnik Rynku Bilansującego typu Przedsiębiorstwo Bilansujące (URBBIL), poprzez Jednostkę Grafikową Bilansującą (JGBI) dokonuje zakupu i sprzedaży energii elektrycznej w celu pokrywania strat powstałych w sieci przesyłowej podczas przesyłania energii elektrycznej tą siecią oraz zakupu energii elektrycznej w celu pokrywania potrzeb własnych OSP w stacjach elektroenergetycznych NN/WN i NN/SN, w miejscach, o których mowa w pkt 2.1.2.3.(2).

Sprzedaż energii elektrycznej, o której mowa powyżej, dotyczy wyłącznie odsprzedaży nadwyżki zakontraktowanej energii elektrycznej w związku z aktualizacją prognozy zapotrzebowania na tę energię.

Karta aktualizacji nr CB/25/2019		
IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 29 października 2019 r.	PROJEKT	Strona 6 z 8

Pkt 2.1.3.18.(10.3.) otrzymuje brzmienie:

(10.3.) Operator Systemu Dystrybucyjnego, jako Uczestnik Rynku Bilansującego typu Przedsiębiorstwo Bilansujące (URB_{OSD}), poprzez Jednostkę Grafikową Bilansującą (JG_{BI}) dokonuje zakupu i sprzedaży energii elektrycznej w celu pokrywania strat powstałych w sieci dystrybucyjnej podczas dystrybucji energii elektrycznej tą siecią oraz zakupu energii elektrycznej w celu pokrywania potrzeb własnych OSD w stacjach elektroenergetycznych NN/WN i NN/SN, w miejscach, o których mowa w pkt 2.1.2.3.(2.1).

Sprzedaż energii elektrycznej, o której mowa powyżej, dotyczy wyłącznie odsprzedaży nadwyżki zakontraktowanej energii elektrycznej w związku z aktualizacją prognozy zapotrzebowania na tę energię.

2.1.8. Umowy Sprzedaży Energii realizowane przez poszczególne rodzaje Jednostek Grafikowych**Pkt 2.1.8.5.(1) otrzymuje brzmienie:**

(1) Dla Jednostki Grafikowej Bilansującej (JG_{BI}), gdzie nie są dopuszczone transakcje sprzedaży energii przez tę jednostkę, za wyjątkiem sprzedaży do Jednostki Grafikowej Giełdy Energii podstawowej Zakupu (JG_{GEPZ}).

2.1.11. Regulacyjne usługi systemowe w zakresie rezerwy interwencyjnej**Pkt 2.1.11.3.(2.1) otrzymuje brzmienie:**

(2.1) Zgodnie z art. 33 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (*zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola*) (Dz. Urz. UE L 334 z 17.12.2010, str. 17) zostało przyznane prawo do korzystania od dnia 1 stycznia 2016 r. z czasowego odstępstwa od standardów emisyjnych.

3.1.3. Zgłaszanie Umów Sprzedaży Energii w ramach RBN i RBB

Tabela 3.2. Sposób określenia znaków ilości dostaw energii przesyłanych w Zgłoszeniu USE, w zależności od rodzaju zgłaszanej transakcji.

W Tabeli 3.2. ostatni wiersz otrzymuje brzmienie:

Jednostka Grafikowa Bilansująca	Plus	Minus

Karta aktualizacji nr CB/25/2019		
IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 29 października 2019 r.	PROJEKT	Strona 7 z 8

4.5.1. Zasady zarządzania połączeniami systemów elektroenergetycznych

Pkt 4.5.1.1. i 4.5.1.7. otrzymują brzmienie:

- 4.5.1.1. Operator Systemu Przesyłowego opracowuje i wdraża mechanizmy zarządzania połączeniami systemów elektroenergetycznych oraz koordynacji i wymiany informacji, mających za zadanie zapewnienie bezpieczeństwa pracy systemu i rezerwację zdolności przesyłowych dla uczestników rynku zainteresowanych wymianą międzysystemową, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 (Dz. Urz. UE L 211 z 14.08.2009, str. 15, z późn. zm.; dalej „rozporządzenie 714”), a od dnia 1 stycznia 2020 r. zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (Dz. Urz. UE L 158 z 14.06.2019, str. 54; dalej „rozporządzenie 943”).
- 4.5.1.7. Metody alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi opracowane zgodnie z przepisami rozporządzenia 714, a od dnia 1 stycznia 2020 r. rozporządzenia 943, podlegają zatwierdzeniu przez Prezesa URE działającego w tym zakresie na podstawie art. 23 ust. 2 pkt 11b) ustawy Prawo energetyczne.

Karta aktualizacji nr CB/25/2019		
IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 29 października 2019 r.	PROJEKT	Strona 8 z 8